

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.

Félévre 4 kor.

Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 0 fil.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.Kiadóhivatal:
Kaposvár Zárda-utca
17. szám
hová az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalás-
sok intézendők.

A reviziós indítvány.

(R) A mostani képviselőházi ülés-
szakot, melynek élettartamára nézve
senki sincs bizonyosságban, már hetek
óta fenyegeti a házszabály módosítás
réme.

A rém végre elérkezett.

Gróf Tisza István miniszterel-
nök a pénteki ülésén reviziós indítvá-
nyát megindokolta. Csipetnyi volt
ugyan az indokoló beszéd, a melyben
a módosításra alkalmas indokot felfe-
dezni nem is lehet. De untig elég arra,
hogy az élet-halál harc alapját ké-
pezze.

A politikai helyzet sötétsége bár
teljes és bár azt átláthatatlan felhők
borítják: vigasztaló jelenség mégis az,
hogy ez a helyzet egygyé tette és együtt
tartja az egész ellenzékét. Egy lelkes
táborra gyűjti össze annak minden
mozogni tudó tagját.

Ha vannak is az ellenzéken bé-
kebarátok — mint a minthogy min-
dig voltak — a nagy többség egy-
akarattal és szilárdan áll. Érzik a ve-
szedelmet, tudják, hogy mi vár az or-
szágra. Ismerik a jelentőségét, a nagy
horderejét annak a harcnak, a melyet
a miniszterelnök és táborával megviv-
niök kell.

Ezzel a nagytöbbséggel szemben
a leszerelő urak vagy mozdulni sem
mernek vagy buzgalmuk a békemun-
kában teljesen kárba vész.

Sokkal többet ér és sokkal na-
gyobb eredményeket érhet el a keve-
sebb, de elszánt és egyetértő csapat,
mint a békebarátokkal kevert, szám-
szerűleg nagyobb, de erélyben kisebb,
széthúzó, belső zavaroknak létező adó
társaság.

Had váljanak ki a békebarátok.
Ezektől úgy sincs mit várni. Ezek ered-
mények kivívásához segédkezet nyuj-
tani nem, csak békét csinálni tudnak
ugyis — áldozatok árán.

A magyar nemzetnek pedig al-
kotmányából áldozni valója már nincs.

A történelemből tudjuk, hogy
nemzetünk a külső ellenséggel mindig
sikerrel küzdött meg. Török, tatár,
muzska nem tudott bennünket végleg
eltiporni. Sőt a külső veszedelem min-
dig új erőt adott. De a békében való
elpuhulás és az áldatlan paktumok
mindig nagy bajoknak voltak okozói.

Amit tehát véres erőszakkal töl-
lünk elvenni nem tudtak; azt most
ne adjuk oda önként.

Tegye elszánttá és erőssé az
igazi ellenzéki tábor az a tudat, hogy
a harc, melyet Magyarország minisz-

terelnöke a magyar nemzet ellen meg-
kezdeni szándékozik, ha elvesz: a nemzet
minden önvédelmi és ellenállási képes-
ségét elvesztette.

A harc megnyerése pedig a
mostani kormányzati rendszert el-
seprő örökidőkre. Mert ez a győze-
lem a magyar alkotmány és a függet-
lenségi törekvések győzelmét jelenti.

— **Az új párt terjeszkedése.** Az új
párt napról-napra nagyobb tét hódít magának.
A fővárosban a II. kerületi új párt hetenkint,
folyton növekvő érdeklődés mellett, felolvasáso-
kat tart. A felolvasások tárgyát rendszerint
közgazdasági és közjogi kérdések képezik. A
mult héten dr. Oláh Dezső, az új párt köz-
ponti kiküldöttje tartott a közigazgatás reform-
járól értekezletet. Foglalkozott előadásában a
házszabály reviziójáról is, majd reá tért a vá-
lasztási jog reformjára. A felolvasás befejezte
után, Puky Gyula ny. főispán érdekesen pole-
mizált az előadóval. Ezután az elnök bejelen-
tette, hogy a párt küldöttsége tisztelgett a na-
pokban br. Bánffy Dezső pártvezérnél, hogy
61-ik születésnapja alkalmából kívánja s
hogy a párt e hó 17-én társas vacsorával egy-
bekötött felolvasást rendez, melyen Surányi
József az önálló vámtarületről tart előadást.

— **A nagy békebarátok.** Az utóbbi na-
pokban a Kossuth-párt békebarátjai nem
kevés fáradozással munkálkodtak azon,
hogy a harciasok harci kedvét lelohasz-
sák. Mezőssy Béla, aki már szinte a béke-
barátok csoportjához tartozik, azon néze-

TÁRCZA.

Ködvilág.

A fák árnyán már némán leskel
A lankadt szárnyu hús homály.
Az árny nő a közelgő esitel
S a fény mind bágyadtábra vál,
Az utra, hol nem rejtik árnyba
Nagy zöldfutókás köfalak,
Nyugalmas alkony halk sugára
Lágy, enyhe színek omlanak.

A tengeren sugár alig van,
Bágyadt hulláma nem ragyog,
De fenn Lussinban, esti pírban
Kigyúlnak mind az ablakok
S a partnál, mit a tenger mos,
Selyem kél sima vizbe' lenn
Rózsás, mosolygó tündérváros
Támaá csodásan, hirtelen.

S feltámad minden, a mi nappal
Elbűt, rejtőzött, hallgatott;
Szárnyalnak forgó áradattal
Hangok, sugárok, illatok.
S egyszerre mintha csak köröttem
Mindent ígézet lepne meg,
Édes, hullámzó esti ködben
Elsülyednek a szigetek.

Eltűntek im a zárt határok
Előttem széles végtelen,
A csónakkal repülve szállok
A végtelen nagy tengeren.
Megkap, sodor a vágy, az álom,
Igen, az én óráim ez itt,
Köszönöm én csodás világom
Rejtelmes hangját, színeit.

Köszöntés ujong minden hangban
Mely által reszket szívemen,
Ah, most tudom, miért maradtam
Az emberek közt idegen,
Miért, hogy egymagamba' járok
Ott künn az emberek között,
Testvérem futó hullámok,
Hazám az álmodás, a köd!

Szalay Fruzina.

Az utca meséiből.

I.

Szerződés.

November ködének finom, vörhenyes
párkából szőtt fátyola borult azon az éj-
szakán a városra. Az utcán, ahol jártam,
egyetlen embert sem láttam, csak egy-két
házzal előttem világított felém egy égő ci-
garetta parázsa, abból tudtam meg, hogy
kivülem van még valaki az utcában.

Azután két ablakszárny nyílt ki és
a párkányon egy fejnek sötét körvonalait
pillantottam meg.

Ettől fogva a cigaretta tüze egy fix
ponton állapodott meg és mint valami égő
szem szikrázott felém.

— Róza . . .
— Dezső . . .

Suttogó hangok hangzottak a ködön
keresztül.

— Itt volt ma este?

— Ki?

— Az öreg.

— Itt volt, persze. Egy órával előbb
ment csak el.

— Hát holnap meglesz?

— Igen, a menyasszonyi ruhám már
ittthon van.

— Rózi, édes, hát nem is törődsz
velem?

— Csacsi, hisz mondtam már . . .

— Mondtad, igen, hogy találkozni
fogunk az esküvő után. De mikor? És ha
nem jönél el? . . .

— Jövök, biztosan találkozunk. Az
öreg azt akarta, hogy nászutra menjünk.
En azt mondtam, maradjunk. Tudod, miért?

— Hogy engem láthass?

— Igen.

— És mit szolt az öreg?

— Semmit. Engedelmeskedik, mint
egy kutya.

tének adott kifejezést, hogy a házszabály módosítás kérdését egy pártközi konferenciának kellene tárgyalni, a mely pártközi konferenciában egyenlő számban lenne képviselve az ellenzék és a kormánypárt. Ez eszme — melyről azt hiszik, hogy Tisza tudta és beleegyezésével került forgalomba — első és legnagyobb pártfogót persze hogy Barta Odónban találta. Azonban ez a manőver is teljes kudarcot vallott, mert az ellenzék soraiban szilárd az elhatározás arra nézve, hogy a házszabály módosítását a mai viszonyok közt semmiféle alakban tárgyalás alá venni nem lehet, nem szabad.

A nép szórakozása.

Közeledik a hidegebb évszak. A szabad természet hidegebb alakot ölt. Az emberek szívesebben húzódnak beljebb a négy védő fal közé, a meleget árasztó kandalló mellé.

A tar mezőt dér, majd később hólepel borítja. Ott a munkát be kell szüntetni. A falusi ember türelmetlenebbül várja a hírlapokat és egyéb olvasmányokat. A család a nap korai lementé után összeül és kedélyes terefere közt tölti a hosszú téli estéket. De nemcsak a maga házában szórakozik a vidéki ember. Ellátogat atyafiához, komájához vagy magánál lát vendéget. Persze nem marad üresen a körösmá sem, hol vigan fogy a hegy leve. Mulatságból is kijut bőven. Bármilyen súlyos legyen a létért való küzdelem, ha nyom is a gond vagy tán épp azért, az emberi kedély vidulást keres. Jóindulatu ember nem zárkózik el ártatlan mulatságoktól, sőt ellenkezőleg, szívesen keresi fel a szórakoztató együttléteket; a ija tánczol, az öregebbje pipaszó mellett tárgyalja ügyét az országnak, mely e nélkül tán el se lehetne. Az asszonyok, a fehér eselések se nézik rossz szemmel, ha részt kínálnak nekik a közös mulatságból.

Jól is van, helyesen is van így. Csak tulozni nem szabad. A mulatság csupán a munka felváltására való. A ki egyebet se

tesz, csak mulat, nagyon haszontalan tagja az a társadalomnak, mely — ha be is fogadja — előbb utóbb mégis csak kilóki a maga köréből.

A népek jellemének megítélésére alig akad jobb mód, mint szemlélni mulatságait. Vizsgálni, miben leli leginkább örömet, hogyan viselkedik, ha szabadjára van engedve. Általános társadalmi tekintetből is jó, szemügyre venni a nép mulatságát, mert tudjuk, hogy jókedvében mindenki könnyebben megközelíthető, a szórakozás, mulatság legalkalmasabb arra, hogy a nép szívéhez lehessen férkőzni.

Hát bizony, a magyar nép szórakozásának módja még nem érte el azt az ideális színvonalat, mely a civilizációnak intenzív hatását tanúsítaná. Mert a civilizáció feladata: nemesíteni a kedélyt. Az értelmiség fejlesztése, a tudás szélesítése, nem volnaak vágyandó célok, ha velők együtt nem sikerülne lerázni a zabolátlan durvaságot, megfékezni az emberi természet szilajságra való hajlandóságát. A civilizáció segédkezője nemcsak a magot elvető, gazt gyomláló munka, hanem a kedélyt tápláló mulatság is. Amaz komoly, a kötelesség mindig többé kevésbé nyomasztó hatásával mivel az emberiséget, ez gondatlanságba bujva, becsempészetheti az emberek szívébe a jobb érzéseket.

Amde hogy sikerüljön ez vad dorbézolás, duhajkodás közben? Lehet-e gondolni arra, hogy a korhelykedés közelebb viszi a népet a civilizációhoz? S nem kell-e arra törekedni, hogy a nép a szórakozására, mulatságára szánt idejét megfelelőbben töltsze?

Az olvasás volna egyike a legjobb eszközöknek a nép kedélyének nemesítésére, műveltségének fokozására. Nem tagadható, hogy ebben az irányban újabb időben sok üdvös intézkedés történt, különösen a népkönyvtarak letesítése igen dicséretreméltó intézkedés. De biz még mindig szűkölködünk elegendő jó népolvasmányokban. A rémzeses ferczmunkák még nincsenek kiküszöbölve, a száz és néhány folytatásban, füzetekben megjelenő, minden irodalmi értéket nélkülöző a mellett méregdrága

regényekkel csak úgy lepik el ma is a népet, mint azelőtt. Egy-egy ilyen füzetnek az ára husz fillér szokott lenni, 150 vagy még több füzet, a mennyit egy-egy rémregény felölel, tehát szép somma pénzbe kerül. A nép azonban kapva-kap rajta, mert a husz fillérenként követelt pénzt könnyebben adja oda s nem gondol arra, minő szép és értékes olvasmányokat vásárolhatna ugyanakkora összegért, ha félretenné e célra filléreit.

De még ha igazán mulattatnának ezek a regények! Am csak beteges érdeklődést keltenek, irályuk egyszerűen komisz, meséik a fantázia elkorcsosulásának kétségtelen tanujeleit szolgáltatják.

Népünknek azonban nemcsak irodalmi, hanem művészeti érzeke is nagyon fejletlen még. A falusi ember szívesebben bámulja a csepürágók bukfenzeit, mint gyönyörködnek egy jó szini előadásban. Igaz, hogy amahhoz könnyebben jut, mert a többnyire idegenből ideszakadt komédiások felkeresik a legutolsó falucskát is — a színházba meg sok helyütt csak órákig tartó vasuti vagy kocsin való utazás után juthatnak a falusiak. Mégis akadna köztük akárhány, a ki néha-néha ellátogatna a legközelebbi színházba, ha a kőkler-uraságok vagy Ripacsék nem nyujtanának nekik izléstrontó pótléket.

Gondoskodni kell végre arról, hogy a népnek nemesebb szórakozásra legyen könnyű alkalmá, a minnek jó hatása nem fog elmaradni, mert a nép lelkiéletének finomodása a közérkölcsök javulását jelenti.

H I R E K.

Reformok az ipari szakoktatásban.

Ipariskoláink szervezetében és eredményeiben nem domborodik ki eléggé a gyakorlati irány. Még mindig több ezekben az iskolákban az elméleti és rajzbeli oktatás, mint a mennyire az ipari életben működő ezen színvonalu ifjuságnak szükségé van.

Mikor egyszer ismét arra kerültem, ügyet sem vettem az asszonyra, de alig haladtam három lépést, éles, szivig ható gyereksírás ütötte meg a fületem.

— Nini, az én régi újságúrus asszonyom és a gyereke . . . Visszamentem hozzájuk és bár volt már újságom, néhány krajczárt tettem a kezébe. Azóta többször is megtörtént, hogy a kis gyerek sírása megállított utamban. Megsajnáltam a kis porontyot, aki oly keservesen tud sírni.

Egyszer rájöttem, hogy a gyereksírásra mások is hátrafordulnak és mentől élesebb a gyerek hangja, annál több krajczár hull az asszony ölébe. Érdekelni kezdett, miként hat ezekre az emberekre a gyereksírás.

A gyerek egyszerre elcsittult és hallom, amint az asszony fülébe suttogja:

— Most, most . . .

A gyermek néma maradt.

— Te, nem hallod?

A gyermek hallgatott. Az asszony erre a körmével erősen belecsipett a lábába s a gyerek sírásra fakadt és a krajczárok ismét hullottak az asszony ölébe. Láttam, hogy valahányszor elhalad valaki mellettük, az asszony megzibálja a gyereket és a gyereksírásra frissen kelnek az estilapok. Mint egy gép, úgy sirt a gyermek és mitsem érto, könnyes szemmel bámult a járókelőkre . . .

Kádár Gusztáv.

Folytatása következik.

— Haha, mint egy kutya.
— Ne nevesd ki, hisz tudod, a férjem lesz ilyenkor, holnap este . . .
— Ilyenkor, holnap este . . . Milyen éjszakám lesz. Meg fogok bolondulni.
— Mégis, meg kell lennie. Ez a legokosabb.

— Róza, boldogtalan leszel mindvégig; az egész életeden át!

— De gondold meg, milyen új élet vár reám. Pénzem lesz, rengeteg sok pénz . . .

— Persze, az anyád . . .

— Az anyám örül. Az egész ház arról beszél, milyen szerencse ér. A nővéremet férjhez adom, eltartom az egész családot.

— De Rózi, magadra nem is gondolsz.

— Te megmaradsz nekem. Meglásd, milyen urat faragok majd belőled . . .

A hangja most szakgatott lett, gyorsan, izgatottan ejtette ki a szót, én alig hallhattam. A fal mentén lassan közelebb húzódtam és meglapultam, néhány szó mégis megütötte a fületem.

— . . . ha meghal . . . hisz már öreg . . . tén egy év múlva már . . . még előbb is . . .

— Igen, ha meghal . . . A tied leszék. Gazdagok leszünk. Mindenünk lesz. Te fogsz beköltözni a lakásába. Milyen lakást rendezett be, milyen luszterek, ha látnád . . .

— Igen, ha meghal . . .

— Ha meghal . . . akkor . . .

A fejnek sötét profilja eltűnt, aztán megjelent ismét.

— Mi az?
— A nővérem ébredszik.

— Bucsuzzunk.

— Rózi!
— Eljössz hát holnap?
— Nem, nem. Nem tudnám végignézni.
— Majd találkozunk.
— Egy csókot még . . .

A fiu felkapaszkodott a pinceablak rácsozatára, kezével megragadta az ablak párkányát és a sötét éjszakában csattogtak a csókok.

— A tied vagyok!

— Édes!

Az ablakszárnyak becsapódtak és a fiu csakhamar eltűnt az éjszaka feketeségében.

Másnap délben arra jártam. Lakodalmas menet jött velem szembe. A menyasszony viruló, fiatal; jókedvvel köszöntögetett jobbra-balra. A vőlegény kicsi, tömzsi emberke; őszbevegyülő szakállá ropant gondosan volt megnyíva.

II.

Jódia A reklám.

Estilapomat egy nagykendőbe bonyált, koravén asszonynál vásároltam azelőtt. Ott állt az utcasarkon és egyik kezében az újságot tartja, a másikban a gyereket. Még egy gyereke van, ott hever a kővön mellette vagy ide-oda futkos ezen a hálátlan aszfalton, mely oly kevés boldogságot ígér neki.

Elköltöztem a környékről, az estilapot is máshol vásároltam és az asszonyt úgy elfelejtettem, mint ahogy száz meg száz közömbös dolgot elfelejt az ember.

Ennek következménye aztán az, hogy az iskolából kikerülő ifjúság nagy része inkább az irodai alkalmazást keresi, mint a műhelyt, másrészt a műhelyi életbe lépve, az első időben még nem bír elég gyakorlattal és kezűgyességgel arra, hogy azonnal keze munkájával biztosíthasson magának megélhetést.

Igaz, hogy magasabb intelligenciájánál és az iskolában nyert képzettségénél fogva néhány hónap mulva megszerezve a hiányzó gyakorlatot is, a műhelyeknek minden tekintetben kiváló munkása lesz, de a legkevesebb műhely vállalkozván arra, hogy ezt az átmenetet nyújtsa az iskolát végzett ifjúságnak, sőt annak következtében maga az iparoktatás intézménye, is tévesen ítélte meg, magukat az iskolákat kell ugy szervezni, magukat az iskolákat erre az átmenetre szükségök ne legyen, illetve az iskolákból mint teljes gyakorlattal bíró, közvetlen kenyérkeresetre képes iparosok kerüljenek ki.

Ennek elérhetésére a kereskedelemügyi miniszter úgy a felsőipariskolákat, mint az ipari szakiskolákat reformálni óhajtja, még pedig az elméleti oktatás anyagának csökkentésével és ezzel szemben pedig a műhelybeli munka növelésével, a minnek közvetlen következménye az is lesz, hogy az ipariskolai ifjúság mai túlzott igényei csökkenteni fognak. A kézműves-iskolákat pedig a tervbe vett szervezeti módosítások révén közvetlenül az ipari termelés szolgálatába bocsátják.

Ezekre nézve a részletes előmunkálatok folyamathoz vannak s nemsokára befejezést is nyernek.

Iparoktatásunk szervezetében egy másik, igen lényeges reform is közel áll a megvalósuláshoz. Ez pedig abban áll, hogy a gyakorlatban működő felnőtt iparosok, mesterek és segédek gyakorlati irányu továbbképzésről nagyobb mértékben fognak ezentúl gondoskodni, mint ahogy eddig történt.

— **Vármegyei közgyűlés.** Somogy vármegye törvényhatósági bizottsága novemberi közgyűlést f. hó 7-én hétfőn tartja meg. Melynek tárgysorozata több mint 150 pontból áll. E gyűlésnek lesz tárgya a mostoha időjárás okozta nyomor enyhítése iránt teendő intézkedés is.

— **Csillaghullás.** Nincs a naptárban olyan szép piros betűvel nyomtatott ünnep, a mely a katonaságnál nagyobb ünnep volna, mint a május 1. és november 1. A csillaghullások napja. A most mult nov. 1. különösen tömegesen hozta az előléptetéseket. Házi ezredünk és honvédségünk tiszti karában ugyanis a következők léptek elő: A cs. és kir. közűshadselegben vezérőrnagy lett Perathoner János, mint a 44. gy. ezred brigádosa. Azonkívül kinevezettek, ezredessé: Stankentmánni Mayer Arthur alezredes; őrnagyokká: Kaján Miklós százados a 86. gy. ezredhez, Lerde József százados az 5. gy. ezredhez; századosok: lovag Ulrich Ferenc vezérkari főhadnagy, beosztva csapatszolgálatra a 2. vadászszázalóknál; főhadnaggyá: Reichard Béla hadnagy, első hadkiegészítő tiszti; hadnaggyokká: Konkoly Thege Gábor, Kristofek Géza, ebersweldi Siegler Géza, Schemitz János tiszthelyettes. — A honvédségnél I. o. századosokká lettek: Winkler Ant., Püsch Jenő és Seifert Sándor, II. oszt. százados: Batory Malmos László; hadnaggyok: hadusfalvi Ludmann Aladár, Petz Viktor, Jekelvalussy Pál, Horkay Sándor, Papp Géza. Mondanunk sem kell, hogy a hadnaggyokká lett tiszthelyettes urak közt legnagyobb az öröm, a kik most nyertek jogosultságot az arany kardbojt viselésre,

— **A gabonaárak kifüggesztése.** A kereskedelemügyi miniszter a kisközségekre nézve igen fontos rendeletet küldött le az összes törvényhatóságokhoz. E rendelet szerint november 2-ától minden távirtda

állomáson hétfőn, szerdán és szombaton kifüggesztik a budapesti tőzsde árszámait, hogy főleg a kisközségek tájékozva legyenek a gabonaárak felől. Ezenkívül a hatóságok a gabonapiacokon is feltűnően tartoznak megjelölni, hogy a gabona milyen árban van.

— **El Amerikába!** F. évi augusztus 1-től, november 1-ig Somogy vármegyéből 45-en kaptak utlevelet az Amerikába való kivándorlásra. Legtöbben Tarany községből mentek el. Ez bizony tömeges kivándorlás és szomorú jelenség.

— **A pécsi jogászatárda Szigetváron.** A »Korona« szálló nagytermében hangversenyyel egybekötött zártkörű táncszárművet rendez Szigetváron a »Pécsi jogászatárda«. A szigetvári közönség nagy érdeklődéssel várja a kellemesnek ígérkező szép mulatságot.

— **Szabad a sertés piac.** A kaposvári sertés piac, mely a sertésvesz miatt huzamosabb ideig zár alatt volt, a napokban a zárlat alól felszabadított.

— **A kaposvári Zenekedvelők Egyesülete** szombaton, november 5-én tartotta meg második házi hangversenyét a Korona-szálloda nagytermében a következő műsorrall: 1. a) Grünfeld. Romance op. 47. b) Wianiovsky: Valse de Concert, op. 3. Zongorán előadja: Böhm Ernő ur. 2. a) Mayerbeer: Aria a »Prófeta« operából; b) Tarnay: Magyar dal, éneklő Gruber Adriane urhölgy. Zongorán kíséri Gruber Stefánia urhölgy; 3. Bazzini: Vonós négyes op. 75. a) Allegro. b) Andante. c) Gavotte. Előadja: Gyenes Izsó, Mihailovits Emil, Girardi József és Langsfeld Jenő urak. 4. a) Horváth Ákos: »Esti csillag . . .« b) Goll János Azt olvastam én valahol . . . Busan szól a keeskeméti . . . Csongorádi bírónak a leánya. Éneklő a dalárda. Melyről a jövő vasárnap számolunk be.

— **A megfőllebbezett szinigazgató-választás.** A soproni színház igazgatójául Nádas József pécsi szinigazgatót választották meg, Baróthy Rezsővel, a pozsonyi színház titkárával szemben. De a választás körül egy kis baj van. Sopronból ugyanis azt jelentik, hogy a Baróthy-párti városi bizottsági tagok a választás szabálytalansága miatt többlebbezést intéztek a belügyminiszterhez. A főbbebezés szerint alaki hiba történt, amennyiben az elnök a harmadik pályázót mellőzte (Krémér igazgató is pályázott), továbbá szavazást nem rendelt el, hanem állással állapította meg a többséget. A belügyminiszter döntését nagy érdeklődéssel várják. Hiába, hiába, mégis csak »kapos« egy ember ez a Nádas-i direktor!

— **Tanfériak harca.** Az Ürmös Péter és Grosz Samu szigetvári polgári iskolai tanárok által megvívott botrányos »párosviaskodás« miatt, mint értesülünk, a vallás- és közoktatási miniszter a fegyelmi eljárás megindítását elrendelte s az már folyamatba is tétetett.

— **Gyászrovat.** Hencz László karádi nagybérő, Somogyvármegye tekintélyes köztisztelt polgára az ellenzék tevékeny tagja Karádon elhunyt. A megboldogult családjára a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Hencz Józsefné szül. Anvander Terézia a maga, gyermekei, menyei, unokái, dédunokái és az összes rokonság nevében mély fájdalommal jelenti, hogy forrón szeretett fia Hencz László Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a somogy-karádi takarékpénztár igazgatója stb. munkás élete 50. évében rövid szenvedés után f. évi okt. hó 29-én d. u. órákor jobblétre szenderült. A boldogult földi maradványait f. hó 31-én

délután 3 órákor fognak a rom. kath. vallás szertartásai szerint a karádi sírkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmiseáldozat pedig az elhunyt lelki üdvéért f. évi október hó 31-én d. e. 10 órákor fog a karádi rom. kath. templomban az egkek urának bemutatatni. Karád, 1904. október 30-án. Áldás emlékére, béke hamvaira! Hencz Ödön, Hencz Gyula, Hencz Jenő az elhunyt testvérei. Hencz Ödönné, szül. Simli Katalin, Hencz Gyuláné szül. Eder Gizella az elhunyt sógornói. Hencz Ferencz, Hencz Irma férj. Dr. Pridafka Józsefné, Hencz Lehel, Hencz Jolán az elhunyt unokaöcsei és hugai.

Phleps Ferencz pécsi kir. főügyész váratlanul elhunyt. A boldogult — ki csak néhány héttel ezelőtt vette nőül Sándor János belügyi államtitkár nővérét — tüdőgyulladásba esett és alig négy napi betegség után a mult kedden reggel 51 éves korában meghalt. A temetési szertartás megtörténte után a boldogult hült tetemét Pécsről elszállítják.

Schön Kálmán Kaposvár régi tekintélyes polgára, a nagytrafik és a különlegességi dohányáruda tulajdonosa, mult hó 29-én meghalt, temetése 31-én volt.

Kaiser Mór segélyszövetkezeti könyvelő e hó 1-én elhunyt.

— **Öngyilkosság.** Szillban Patkó Péter nagyvendéglős a mult napokban a saját boros pinczejében halántékon lőtte magát, Mikor megtalálták, már halott volt.

— **Gyujtogató díjnak.** A budapesti büntetőtörvényszék irattárát fel akarta gyujtani egy már többszörösen büntetett, ott alkalmazott díjnak. Szerencsére idejekorán észrevették a tüzet és így nagyobb baj nem történt. Bagóczy István, a gyujtogató tettének oka az volt, hogy egy barátját akarta megmenteni az okirathamítás alól. Azt gondolta ugyanis, hogy a bizonyítékul szolgáló hamisított érettségi bizonyítvány az irattárban van és az egész irattárral együtt ezt az iratot is el akarta pusztítani. Letartóztatták őt is, büntársát is.

— **Az öngyilkosság útján.** F. évi okt. 30-án reggel egy napszamos bement a rendőrségre és Lenkei rendőrbiztosnak jelentette, hogy Török Mór pálinka mérésében egy öngyilkos jelölt most szedi magába a batorságot, erősen készül az utolsó utra. Lenkei rendőrbiztos Róka rendőrrel azonnal a pálinka mérésben termett, hol az öngyilkos jelöltben Tollinger Lajos 19 éves kömives legényre ismert, a rendőrségre kísérték, megmotozták s egy új forgópisztolyt s töltényeket találtak nála. Kihallgatása alkalmával elmondta, hogy elhatározása komoly és szilárd öngyilkos akar lenni, mert 3 hónap óta munkát nem kap és éheznek.

— **Levélhordói jubileum.** Két derék levélhordó ünnepelte a mult hó 30-án szolgálatának jubileumát. Varga Márton és Weibel János penzeslevélhordók joggal tekinthetnek vissza büszke önérttel a magyar állam szolgálatában eltöltött nehéz 25 esztendőre, mert a levélhordói állás olyan kötelességekkel jár, a melyekben 25 esztendőt kifogástalanul eltölteni csak talpig becsületes, derék embereknek adatik meg. A kartársak őszinte tisztelettel ünnepelték a jubiléumokat s reméljük, hogy a m. kir. postaigazgatóság, mely a kötelesség teljesítésénél minutiosus pontosságot és törhetlen lelkiismeretességet követel, akkor sem fog megfélemleni hű alkalmazottjairól, a mikor a kötelességek teljesítését elismeréssel s ebben az esetben kézzelfogható elismeréssel kell megjutalmaznia.

— **A tanító szerelme.** Miháldról írja tudósítónk, hogy Knezics Sándor ottani tanító, szerelmi viszonyt kezdett egy falubeli menyecskevel, mi a férjnek tudomására jutván, Knezicset felkereste, kérdőre vonta, minek összeszólalkozás, majd tetletesség s a tanító ur alapos elpáholása lett az eredménye. A vége pedig az, hogy a ta-

nitó bucsu nélkül elhagyta állását és a községet s így a tanköteles gyermekek most tanító nélkül vannak, miről az iskolaszék a püspökhöz jelentést is tett.

— **A pajkosság áldozata.** Süveg István mozdonyvezető, Tóth József fűtő és Sturm Henrik vonat málházó f. évi okt. 31-én reggel 7 órakor a kaposvári cukorgyár telepén, az iparvágányon kocsikat rendeztek és tolatás közben, — dacára az ott álló Sturm Henrik szigorú tiltakozásának — Pintér József 14 éves, Nádasdi-utcai fiú a futó kocsik közt pajkosságból átszaladni akart, az egyik ütközőt szerencsésen elis kerülte, azonban a másik ütköző tányérja az átellenes kocsik ütköző tányérjához lapította és az egész melkasat, két karját, apró darabokra zúzta. Pintér József ki ivóvíz hordóként volt alkalmazva a cukorgyárban, szörnyet halt.

— **Egy 20 filléres izgató története** A pénznek, még ha csekély 20 filléres is, megvan az értéke és így a szerepe is az életben. És ez a kerek kis nikkelpénz nemrég egy családot majdnem egy nagy vagyontól fosztott meg. Ugyanis egy bérmentetlen levelet kézbesített a minap a posta egy ismert táblabíró feleségének címére, aki azonban visszautasította a 20 fillér postabüntetéssel terhelt borítékot. Férfje unszolására azonban mégis kiváltotta az előszobában utolért levélhordótól a levelet. Nagyon boszankodott azonban ő nagysága, midőn a borítékot felbontva, abban egy sorsjegyet és ennek nyugtáját találta. A bíró azután magyarázta, hogy előző napon vásárolt egy sorsjegyet felesége születésnapjára és ennek számát nem jegyezte meg és a nyugtával együtt a bankházban felejtette. A bíróné szemrehányással fogadta a születésnap ajándékot. A bíró, hogy megszabaduljon a kukli-predikációtól, a clubba akart menekülni. Már éppen az előszoba kilincsét fogta, midőn két uriember becsüngengett Török A. és Társa (Budapest, VI., Teréz-körút 46.) alatti bankházából, hogy az előző napon vásárolt sorsjegyre, 400.000 koronás nagy nyeresemény negyed részét kifizessék. A bíró örömtől reszkedve vezette be a kiküldötteket a feleségéhez, aki most már hálással borult férje nyakába és megbocsájtotta a postának is, hogy a borítékról véletlenül leesett levélbélyeg hiányáért 20 fillér büntetést szedett be.

KÜLFÖLD.

— **A háboru.** A hulli ágyulások nyomán támadt nagy konfliktus elsimult. Arra a hírre, hogy a Vigóban visszamaradt néhány csatahajó is elhagyta ezt a kikötőt ugyan nagy riadalom támadt Angliában, de utólag kitűnt, hogy a visszamaradt hajók távozása az angol kormány beleegyezésével történt. Így hát az ügy egészen a diplomáciai elintézés terére lett átutalva. A keletázsiai harcsteren nagy élénkség mutatkozik, nagyobb összeütközések nem fordultak azért mégse elő. Ellenben Port Arthurt most még hevesebben támadják a japánok, több erősségét elfoglalták, s most már — mint anynyiszor előbb — azt hiszik, hogy a kiéheztetett várvédelmet gyors megadásra fogják kényszeríthetni.

— **Péter király Szófiában.** A Balkán zavaros eseményei közt mindenestre feltűnő két balkáni fejedelem barátságos összejövetele, mert mindenféle kombinációra szolgál alkalomul. Így bizonyára igényt tarthat, Európa figyelmére az a körülmény, hogy az ujonnan megkoronázott szerb király első látogatása Ferdinánd fejedelemnek szólt. Szófiában fényesen megünnepelték Péter királyt, s a látogatás tagdhataatlanul bensőbbé tette a két fejedelem talán népeik egymáshoz való viszonyát is. Ez legalább egy békés jelenség a sűrűn előforduló balkán herce-hurczák közt.

— **Dulakodás a spanyol képviselőházban.** Azt hittük, hogy parlamenti verekedésekért az osztrák képviselőházat illeti meg a dicőség babérja. Most erre alaposan ráczáfolt a spanyol képviselőház, elragadván az osztrákok-

tól e téren az elsőseget. A madridi képviselőházban ugyanis olyan parázs verekedés támadt, minőt hiába keresnénk a parlamenti tárgyalások krónikájában. Az általános verekedést egy republikánus képviselő kezdte meg. Az »Imperial« szerkesztője botjával nekiment a miniszterelnöknek. Félóraig tartott a boksolás és a bottal való verekedés. Ekkor a képviselőknek kifogyott az erejük és mindannyian elrongyolódott ruhával, legtöbbször vérezve, a fejükhöz reptült tintatartók tartalmától befeketítve, bevert fogaikkal hagyták el a esata színhelyét — a spanyol parlamentet.

— **A többférjű asszony** Nagy szenzációt keltett e héten egy a leobeni törvényszék előtt lefolyt tárgyalás. Egy sokat tapasztalt, raffinált asszony hálójába esalta Hervai osztrák kerületi kapitányt és rábirta, hogy nőül vette. Később kisélt, hogy az asszony előbbeni házassága még felbontva nincs, amiért is kérdőre vonta őt a bíróság. Az így kompromittált kerületi kapitány elemésztette magát, az asszonyt pedig négy havi fogságra ítélte a bíróság és tovább is fogságba akarta tartani, az ítélet jogerőre emelkedéséig. A főtörvényszék azonban 4000 korona óvadék mellett egyelőre szabadlábra helyezte.

Közgazdaság.

A juh tenyésztésről.

A juhos gazdák hatalmában áll a juhtenyésztésből czélszerű gazdálkodás által meg mindig szépen jövedelmező forrást teremteni.

Erre első lépés volna, a juhosok minél gondosabb ápolása, hogy minél kevesebb hulljon el és az élők kitűnő minőségük által a darabját terhelő tartási költséget minél inkább kevesbítsék, szabály legyen a legfigyelmesebb eljárást követni mindazoknál a miveleteknél, melyek a juhtartásnál előfordulnak, u. n. óvatos legeltetés, egészséges takarmánnyal való táplálás, egyféle táplálásról a másikra lassu átmenetek, a vér-baj és egyéb betegségek elhárítása végett a juhosok rendszeres konyhasó és más olvasztó hatású sókkal. Szabály legyen továbbá a kosok jóltartása, hágtással túl nem erőltetése, a hasas anyajuhoknak kergetés és meghűtés előli szorgos megóvása és erőteljes táplálása. Hogy mindezek és egyéb a juhosok gondos tartására vonatkozó szabályok rendszeresen keveset tartatnak meg, arra sajnos bizonyíték a még mindig számosan előforduló juhtbetegségek.

Oly általános hibákhoz, melyek az előállított gyapju értékét felette leszállítják tartozik juhos gazdáinknak a mosás, nyírás körüli hanyag eljárása és pedig leginkább a tisztátalan mosás, a bojtortjánozás elmulasztása és ezután a mosott juhosoknak száradás alatt esőtől meg nem óvása. Ide tartozik a gyapju helytelen kezelése, a has-hulladék, sőt az egész bőrről nyirt gyapjunak a többi közbe keverése és több hasonló hamisítás, melyek a magyar- és erdélyországi gyapjuk külföldi vevőit gyakran megkárosítván, sokat a további vásárlástól elriasztanak. Ez olyan körülmény, melyen egyakaratu, becsületes eljárás könnyen segíthet.

Először gyapjunk folytonos ésszerű finomításán kell fáradoznunk az által, hogy a jól benőtt, tömött gyapjas anya-állatokat tömött, de mindig finomabbszerű kosokkal párosítsuk, s ez irányban haladva, ugy vizsgálva, mint tulhajtástól ovakodjunk. E szélra tenyészkosokat vásároljunk, a források helyes megválasztásával és kissé tete-mesebb költséget ne sajnáljuk, mikor jelessebb tenyész anyagot szerezhetünk be; oly tőke-beruházás ez, mely biztosan kamatozik.

Második feladat a testet és húst ne-

veini s ezzel egy hazánkban még elhanyagolt jövedelmi ágat teremteni, a juhhus, mely külföldön mindenütt valamennyi osztály husféle tápezrei közt egy főhelyet foglal el, nálunk igen kevéssé élveztetik, minek legnagyobb oka a husnak meg nem felelő minősége, valamint az is, hogy a hus többnyire csak kor miatt kimustrált öreg, gyakran sovány juhokról kerülván az év néhány hónapján át a fogyasztó közönség elé, magát megkedveltetni nem bírta. E hátrányok elkerülésére is ajánlatos az okszerű ápolás, az inkább kicsi, de jól tartott és ápolt juhnyáj szaporasága egy részének évenként eladásra való szánása és jó takarmányozással vágásra való kelő elkészítése s végre ez irányban nevelt tenyész-állatokkal a meglevő juhosok lassankénti fajzítása, nem sok idő múlva segítenének.

A juhtenyésztés a közgazdaság egy igen fontos ága, melyre külföldön, különösen Amerikában nagy figyelmet fordítanak. Nálunk alig érhető oknál fogva nem foglalkoznak vele úgy, a mint az jövedelmezősége révén megérdemelné. Hiányzik az eljárásban a következetes okszerűség, a minek az a következménye, hogy juhtenyésztésünk aránylag keveset hajt s ez a körülmény elkedvetleníti gazdáinkat a juhtenyésztés tüzetesebb ápolásától.

Igy lesz az okozatból ok, nem fontoltván meg, hogy csak abból lehet igazán valami, a mire gondot és körültekintő munkát fordítunk. De lehetetlen, hogy állandóan így maradjon és a különben is rossz gazdasági viszonyok kénytelen-kelletlen arra fogják utalni gazdáinkat, hogy ezt a még bőven kihasználható jövedelmi forrást nagyobb figyelemben fogják részesíteni.

— **A cukorárak emelkedése.** Ugy a külföldi, mint a belföldi cukorpiacokon hatalmas hausse keletkezett és a nyerscukor ára Prágában 26 kor. 60 fillérről 27 kor. 15 fillérré emelkedett, anélkül, hogy a piacon árut lehetett volna kapni. A hirtelen hausse okát abban találják, hogy a legújabb statisztikai adatok szerint az eddigi cukor-répatermés becslések tetemesen redukálódnak.

— **A szőnyegen forgó gazdasági kérdések** egyik legjelentősebbje most a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződés. A tárgyalások ez iránt javában folynak s azoknak mielőbbi befejezése végett Posadovszki gróf német birodalmi államtitkár Bécsben időzik.

Kaposvári gabona piac.

1904. november 4.

m|m ként.

Buza	— — — —	19	K. 60—80 F.
Rozs	— — — —	14	» 60—80 »
Árpa	— — — —	13	» 20—40 »
Zab	— — — —	12	» 40—60 »
Tengeri (csöves)	— — — —	7	» 20—40 »
» szemes	— — — —	13	» 20—40 »
Bab	— — — —	21	» 20—40 »
Burgonya	— — — —	4	» 60—80 »
» vegyes	— — — —	4	» 20—40 »
» rózsa	— — — —	5	» 40—60 »

Felelős szerkesztő: Dr. Rusa Ernő.

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főáruháznak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereségnél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereseményeket.

Reméljük ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában veled is részt veszünk. A most következő magyar kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újon

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 8 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/2 eredeti sorsjegy írt. — 75 v. kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy írt. 1.50 v. kor. 3.
1/2 " " " 3. " " 6. —; 1/4 " " " 6. " " 12.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

október 13-ig.

bizalommal hozzájuk beküldeni.

TÖRÖK A. és TÁRS

bankháza Budapesten.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körút 46a. I. fiók Váci-körút 4a.**

II. fiók **Muzeum-körút IIa. III. fiók Erzsébet-körút 54a.**

Rendelőlevél levágandó TÖRÖK A. ÉS TÁRS bankháza Budapest.

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegben _____ utánvételezni _____ A nem postautóvalánnyal küldöm _____ tetsző mellékelem bankjegyekben (helyegben) történő.

Pontos cím:

HIRDETESEK FELVÉTELNEK A KIADÓHIVATALBAN

Nyom Kéthelyi L. és társa Kaposvároft

Jónak, a jobb az ellensége.

Többnyire a legjobb az eddig használtban lévő anyagoknál vászon és pamut ruhák mosására, a Schicht által újonnan felalát

mosókivonat,

„Asszonydicséret”

védjegyel, a ruhák beáztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a félre csökkent.
2. Főáruházi a ruhadörzs.
3. A szőnyegek tisztítását teljesen felgyorsít.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérőbb is tisztítja a ruhát.
5. Úgy a ruhákhoz, mint a ruhákhoz teljesen alkalmas, amelyet az általános sorsjegyekkel lehet váltani.
6. Rendkívül kímélőleg folyton okosabb, minden ruhát megőriz.

Népszerűsége miatt minden háztartásban és mosónőnél egy egyszerű kísérlet után.

Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jegyzet

Legjobb legkiadósabb sorsjegyeket vagy legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Önértékelésnél különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikevel legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

Barta Sándor

polgári és egyenruha szabó üzlete

KAPOSVÁR

Erzsébet-tér, új városház épület.

Legnagyobb raktár előreszerinti

katona

felszerelésekben.

Mérték szerint készülnek minden fegyvernemhez tartozó egyenruhák a legutányosabb áron Raktáron tartatnak hazai és angol szöv. tek, ugyszintén skót különlegességek a legnagyobb választékban. Készülnek a legutolsó divat után öltönyök, felöltők, raglanettok télikabatok vrosi és utazó bundk, ugyszintén takarók a legfinomabb szőrmebélésekkel.